

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

PIK XLVIII. Ч. 122. Джерзі Сіті, Н. Дж., субота, 25-го травня 1940. No. 122. Jersey City, N. J., Saturday, May 25, 1940. VOL. XLVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТИ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свобода“: ВЕргон 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕргон 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕС У ВАШИНГТОНІ

ДОСТАВА ЛІТАКІВ ЧЕРЕЗ ОКЕАН

ВАШИНГТОН. — Артур Пурвіс, голова альянтської місії закупу зброї в Америці, потвердив чутку, що альянти відсилають чимало куплених в Америці літаків не на покладі корабля, тільки просто повітрям, їх власною силою. А це з огляду на нейтральностейний закон не вільно їм війсьним літкам летіти впрост звідси на фронт, бо ті літаки наперед ідуть до Канади, в звідтам, через Нову Фунляндію, далі до Європи.

НАБИРАЮТЬ РОБІТНИКІВ У ДОКАХ.

НЮ ЙОРК. — Вістка, що бруклінські корабельні сухі доки, в яких будуються два величезні війсьні кораблі, 35,000 тон. один, а 45,000 другий, буде набирати робітників, щоби працювати по дві шихти денно, заманили туди чимало робітників в надії дістати працю. Заряд доків взяв від них адреси, випитав про робітничі кваліфікації і сказав, що коли прийде пора набирати нових робітників, то їх поведомить. 3,500 таких робітників зголосилось в один дні.

РОБІТНИКІВ НЕ Б'АКНЕ.

ВАШИНГТОН. — Секретар і праці пані Перкінс заявила, що вразі потреби не забракне американських промисловців, що отес береться до вибору на масову скало зброї, кваліфікованих робітників. Деякі американські промисловці побоювались, що внаслідок промислового застою і безробіття чимало робітників не змогло дістати фахового робітничого вишколу і вони належать до категорії денних чорноробів (лейборера).

ВИСИЛКА БАНДАЖІВ ДО ФРАНЦІЇ.

ВАШИНГТОН. — Американський Червоний Хрест вислав літаком до Франції 1,810 фунтів різних хірургічних перев'язок.

ЖІНКИ НЕ БОЯТЬСЯ ВІЙНИ.

МИЛВОКІ. — На конференції жіночих клубів, на якій було заступлених коло двох мільонів американських організованих жінок, ухвалено резолюцію, в якій жінки домагаються доброго і скорого зброєння в Америці, а також нових фондів для федерального бюро інвестицій, в цілі вилучення підірваних організацій і осіб, що прямують до повалення теперішнього устрою, або працюють на користь чужих потуг. Зокрема жінки голосували над питанням, чи має Америка лишитись нейтральною, чи ні. Внесок, щоб вона задержала за всяку ціну нейтральність, перепав.

СКАЛІЗ В ТЮРМИ.

НЮ ЙОРК. — Джордж Скаліз, бувший голова домових робітників та робітниць, якому закидувано ошуства, спроневерювання державного гроша і вимушування грошей, пішов тепер до тюрми. До тепер він залишався на волі за грошовим залогом. Тепер залог знято.

КРИТИКУЄ „НОВИЙ РОЗДІЛ“.

НЮ ЙОРК. — Президент американського інституту заліза і сталі, а також чільний республіканський діяч, Веір, заявив, що колиб не океани з обох боків, то Америка сталаб новою Фінляндією. А то тому, що політики „нового розділу“ витрачали біліони народного гроша на непотрібні цілі, а за ненедбували національну оборону. Водночас ті політики, казав він, втручались у справи чужих країв і витворювали для Америки ворогів. Не звертаючи уваги на те, що діється в Європі, казав Веір, американські громадяни не сміють спускати з уваги американських свобод, щоб часом тут не прийшло до диктатури.

ЛІКУВАННЯ ОТРУЄЮ.

СИНСІНАТІ. — Перед американським товариством психіатрів вчений д-р Бенет сказав, що досліді виказали, що при помочи страшною отруї, званої „кураре“, якої в полудневій Америці уживають індіани для затрування стріл, можна лікувати деякі психічні недуги, головню схізофренію. Цей спосіб лікування привіз з собою дослідник Гил, який жив довший час серед тубильців і від одного місцевого ворожбитови довідався про ту тайну. Він привіз з собою чимало тої отруї, що її ваварюють з зіль індіани і разом з іншими вченими почав її випробувати на умово хорих. Проби дали знамениті наслідки.

ВАШИНГТОН. — Щоби далі повести боротьбу за демократію й свободу рідного краю й інших демократичних народів в Європі, понад тисячу українців зібралося в п'ятницю, 24. травня, на американсько-український конгрес у Готелі Вашингтон у Вашингтоні.

Не дивлячися на те, що реєстрацію делегатів почато ще в четвер вечером і продовжувано в п'ятницю з вчасного ранку, зпричини маси делегатів реєстрації не можна було покінчити, щоби почати конгрес на заповіднений час, і тому відкриття його відложено до 10.30 год. рано. Наскільки можна судити ще до укінчення реєстрації, заступлених буде коло півтрьоті тисячі організацій з різних закутин Америки. Є представлені найдальші українські громади. Деякі громади прислали більші делегації, не дивлячися на віддаль, як Шікаго, Клівленд, Дітройт.

Серед делегатів панує піднятий настрій і велике зацікавлення всіми справами, що підносяться безпосередньо або посередньо до української. В готелю й коло нього видно всюди українців, делегатів і гостей, які дискутують живо українські справи.

Пресовий „реліс“, поданий конгресовим комітетом, каже: „ціллю конгресу є заманіфестувати перед цілим світом право українського народу на повний державний розвій на рівні з іншими народами Європи й скоординувати майбутню акцію американсько-українських організацій на допомогу рухові за відбудову незалежної, соборної й демократичної України“.

БУДУТЬ МОЛИТИСЯ ЗА ПЕРЕМОГУ

НЮ ЙОРК. — Наступної неділі, в 4 год. пополудні, відбудуться на Світовій Виставі масові молитви тих громадян, що належать до союзних країв, тепер у війні з Німеччиною. Вони будуть молитись за цілість і безпеку своїх співгромадян і своїх збройних сил.

ЩЕ ОДНА КРАЇНА ХОЧЕ БУТИ НЕЙТРАЛЬНОЮ.

ВАШИНГТОН. — За інформаціями людей, добре обзнайомлених з Еспанією, Еспанія хоче задержати в теперішній європейській війні повну нейтральність. Не дивлячися на видимо сильні пронімецькі тенденції, Еспанія занадто вичерпала громадянською війною, щоби могти вмішуватися в нову війну. Вона хоче бути нейтральною навіть на випадок, як Італія встрає в війну.

ХОЧУТЬ РЕЄСТРУВАТИ ПРОТИВНИКІВ ВІЙНИ.

Лютеранська церква поставила, що ті її члени, котрі не вірують у війну, себто противляться відбиранню людського життя, мають зареєструватися як такі в реєстрах церкви.

СМЕРТЬ ВІД АВТА ЧЕРЕЗ ПАРАСОЛЮ

У шпиталі Морісанія в Ню Йорку померла С. Вайнерова, внаслідок ударення авта. Подія скоїлася на дорозі, коли жінка заслонила собі дорогу парасолею, котру вона схилила проти дощу. Шофер авта відвіз її до шпиталю. Поліція його зовсім не задержувала.

ГІТЛЕР ОБІЩОЄ ЖОВНІРАМ ПЕРЕМОГУ ДО СЕРПНЯ

БЕРЛІН. — З певних джерел подають, що Гітлер обіщав у своїх промовах до жовнірів на фронті, що вони будуть назад дома вже перед місяцем серпнем. Він теж запевняв їх, що до війни буде вживати лише вибрані війська.

ПРОТИ СТАЛІНСЬКОЇ ПРОПАГАНДИ.

НАЯГАРА ФОЛС. — Конгрес національного товариства Нової Англії виніс резолюцію, на основі якої заборонено по всіх університетах відступлювання викладачів саль для університетського Товариства Студентів, яке то товариство має тавро комунізму і поширює комуністичну науку.

БАГАТО НЕЗДАЛИХ СЕРЕД НОВОБРАНЦІВ.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. — Серед 145 охотників, що хотіли зголоситись до маринарки, комісія відкинула 103 як фізично нездалих. Вони мали недомогання в зубах, очах, ногах та інших частях тіла.

ВИПРОБУЮТЬ НІМЕЦЬКУ ТАКТИКУ.

КЕМП БОРЕГАРД (Луїзіана). — В часі маневрів американської армії, які відбуваються тепер в стейті Луїзіана команда випробувала найновішу німецьку тактику „блискавичної війни“. В спробах брали участь сотки літаків, поїзів і іншої зброї.

ЗНИЩЕНО МІСТО З ПІМСТИ.

РЕНЕН (Нідерляндія). — За те, що це місто опиралося наступаючій німецькій армії, на приказ німецької команди його просто зрівнано зо землею. По відправленні цивільного населення місто знищено артилерією й бомбовиками.

АЛІАНТИ ЩЕ ДАЛІ ЗДЕРЖУЮТЬ НІМЦІВ

НІМЦІ АТАКУЮТЬ ПОРТИ НА КАНАЛІ.

ЛОНДОН. — Альянтські армії атакували в четвер на полудне від бельгійської границі й на північ від ріки Сом, щоби відірвати висунені наперед німецькі частини від головної армії. В цей спосіб вони старались взяти передові частини німецької армії в два огні.

Зате німецька армія всіми силами перла до Каналу, з ціллю зайняти порти Бульон і Кале, з котрих легко атакувати Англію, до котрої в тому місці з Франції найближче.

НІМЕЧЧИНА НЕ СПОДІЄТЬСЯ СКОРОГО ВИРІШЕННЯ БОЮ.

БЕРЛІН. — Урядовий комунікат говорить, що військове положення альянтських військ далі розпучливе, хоча вони видно ставлять завзятий опір.

Німецький уряд каже публіці не сподіватися скорого вирішення боїв. Мовляв, на це треба буде кілька днів.

ФРАНЦУЗИ ПІЗНАЮТЬСЯ З НОВОЮ ЗБРОЄЮ ГІТЛЕРА.

ПАРИЖ. — На західному фронті появилася вперше нова зброя німецької армії, не менше страшна, як відомі літаки „Стука“, є нею повзи, що кидають полум'ям.

Керують цими повзами жовніри, зодягнені в одинокі, зроблені з азбесту.

ЧОРЧИЛ ПРИЗНАЄ ВАЖКЕ ПОЛОЖЕННЯ.

ЛОНДОН. — У своїй промові до британського парламенту прем'єр Чорчил признає, що положення альянтських військ ще далі важке. Німецькі моторові відділи проломали французькі лінії й доперли аж до міста Бульон, в котрому й довкола котрого ведуться завзяті бої.

Признання Чорчила про німецькі відділи в Бульоні зобило в Англії глибоке враження.

АНГЛІЙСЬКИЙ УРЯД БЕРЕТЬСЯ ДО „ПЯТОЇ КОЛЮМНИ“.

ЛОНДОН. — Британський уряд зробив ревізії в централі англійської фашистської організації сера Освальда Мозлія, сконфіскував її кореспонденцію, арештував самого Мозлія та його двох поручників, з котрих один є послом до парламенту, а другий був послом.

Подібні ревізії й арешти переводяться теж по всій Англії. Сподіваються подібних виступів уряду проти опозиції з ліва, себто комуністів. Уряд боїться, що фашисти й комуністи легко можуть стати підпорою для ворогів держави.

Англійський уряд теж немало заклопотаний тим, яке становище до можливого наїзду німців на Англію займе уряд Ірляндії. Англійський уряд уже переговорював з ірландським урядом про таку можливість.

МУСОЛІНІ КАЖЕ ІТАЛІЙЦЯМ БУТИ ТЕРПЛИВИМИ.

РИМ. — Фашистська преса радить італійському населенню ждати терпеливо на акцію уряду в справі війни. Уряд видимо вижидає вислідів битви за Канал, що тепер ведеться в Бельгії й північній Франції.

Італійська новинарська агенція Стефані доносить, що французький уряд арештує в Мароку, своїй африканській колонії, прихильників Італії. Мовляв, ситуація в Мароко напружена.

ЧУТКИ ПРО СЕПАРАТНИЙ МИР МІЖ НІМЕЧЧИНОЮ І ФРАНЦІЄЮ.

РИМ. — Від якогось часу курсують тут чутки, що Злучені Держави й Ватикан мають спільними силами робити заходи за сепаратний мир між Францією й Німеччиною.

Чутки походять видимо з німецьких жерел.

СОВЕТСЬКІ ПРОМИСЛИ КЛИГАЮТЬ.

МОСКВА. — Промисловий часопис „Машинове Будівництво“ жалується, що в кількох промислах, зв'язаних з будівлею кораблів, панує нездарність, опізняються вибір і доставка сталевих відливів, моторів Дізеля, тощо.

Мовляв, у періоді від січня до квітня цього року фабрики металургічного промислу виконали лише одну третину наміченої продукції.

НІМЕЦЬКІ ВІЙСЬКА ЗАЙМАЮТЬ БЕЛЬГІЙСЬКИЙ ФОРТ ЕБЕН ЕМАЕЛЬ КОЛО МІСТА ЛІЖ У БЕЛЬГІЇ.

"СВОБОДА" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1893.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 11
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
повною ціною, в котрій оголошувач хоче мати своє оголошення.

3 Канада належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016.
4-0807.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ПРЕЗИДЕНТІВ ПЛЯН

Як звісно, в Америці ширяться тепер загально-страх перед виворотною діяльністю різних чужинських груп. Цей страх у багатьох зглядах є лише відбиткою подібних острахів різних європейських країв, що є знову вислідом досвідів інших європейських держав, котрі саме існування загрозили були такі групи. Навіть назви, „тройський кінь“ та „пята колуна“, яких в Америці вживається для означення цієї небезпеки, є теж європейського походження. Все таки тих означень уживається дуже вигідно не лише для означення чужинських затаї, але для підбурення страху перед усякою чужинською діяльністю. Цей страх дійшов останніми часами так далеко, що в Америці піднявся загально крик домагання до конгресу ухвалити відповідні закони для охорони Америки перед діяльністю таких небезпечних груп.

Можна би вважати дещо дивним, що з проектом такого законодавства виступив перед конгресом у своїм спеціальним посланні в цій справі самий президент Рузвельт, котрий, як звісно, ніколи гістеричного страху перед чужинцями не проявляв. Самий президент зрештою признає, що він не думав з таким пляном виступати, але до цього його заставляють міждержавні події та журба за безпеченство краю. Імігранти зо свого боку можуть бути вдячні президенту за те, що якраз він це зробив, а не хтось з конгресменів і сенаторів, бо в такому останньому випадку проєктований закон не мав би відді поміркованості, яке цікує проєкт президента.

Президентів проєкт зводиться до того, щоби всякі справи іміграційні й натуралізаційні перенести з департаменту праці до департаменту справедливості. Ця реформа по суті чисто адміністративна, але, як це звичайно в таких випадках діється, коли урядові бюро не будуть вести тої самої роботи подвійно, як це діялося досі, та й для сторін це краще, що їх не будуть тягати з тим самим по різних урядах.

Президент сподівається від такої реформи теж справнішої контролю чужинців. Він певно думає, що в такому випадку уряд буде моти скорше поладжувати різні питання депортації й такі інші, ніж він може тепер, коли департамент праці мусить викикувати часто з виконанням свого наказу на рішення суду. При новій системі, каже президент, уряд міг би скорше давати собі раду з тими чужинцями, що поступають проти публічного інтересу.

Про настрої президента свідчити може одна фраза в його посланні, в котрій він каже, що всякі заборони уряду перед шкідливою діяльністю чужинців ще не означають, що треба обмежувати громадянські вольності чужинців загрожувати їх загальному законному положенні. Всякі чужинці, ба й навіть натуралізовані імігранти можуть бути президенту вдячні за те, що в теперішній горлячковий час він заступився за свободи, належні навіть чужинцям.

Микола Голубець.

ЖОВТІ ВОДИ

Історичний роман.

(54)

Не було ради. Король розкрив свої протитурецькі карти, а разом з тим поставив проти себе цілу шляхетську республіку.

Даремне розписував коронний гетьман листи та інструкції по соймакам, мовляв: „Порта, року минулого, про приязнь нашу підозріння позвавши, зараз одні війська до Сілістрії кинула, другими Будяки обсадила, а з третіми сам везир з Царгороду проти нас рушити готується“.

Не помогло й прочитане на соймі брєве, що ним папа закликав усіх поляків до війни з Туреччиною. Католицькі владдики й можновладці рішили, що замість битися з бісурменами за гріб Господній, краще буде відібрати схизматикам і дисидентам усі ті права й привілеї, що вони їх за панування Володислава здобули...

Речник однозгідної шляхетської опінії, куваський біскуп, говорив на соймі:

„Плаче край і тривожиться, що король його милість думок про війну з Туреччиною не кидаючи, нас безупинно турецькою небезпекі лякає. А річ відома, що цісар турецький не звик на два фронти воювати. Шойно якби він мир з Венецією підписав, можна б говорити про страх, що нам його Його Королівська Милість навязує. Нагло й несподівано наїхати нас султан не може, а колиб ми лихі його заміри завважили, тодіб ми ще мали час про оборону подумати. На заціпну війну ніяк ми не позволим не можемо!“

Та коли біскуп почав про звязки короля з чужоземними урядами говорити й на вельможного посла пальцем показуючи запитав, чи — венецька

НОВИНИ З УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

Рим, 16. травня 1940.

Несподіваний розвій подій на Заході Європи, де тепер розпочався жадливий зудар мільйонів мас, озброєних за останнім словом воєнної техніки, відбився в деякій мірі на звязку з нашими українськими землями — часописи і листи почали приходити більш нерегулярно, з великими перервами. Треба думати, що пересування мас війська відбувається на всьому середньоевропейському транспорті.

Зо Західних Українських Земель вістки загально дуже скупи. З української преси, що виходить в землях під німцями, тільки празький „Наступ“ містив досі досить регулярно різні відомості, що до нього доходили, але в останньому числі з 11. травня, який тут сьогодні отримано, він повідомляє таке:

„З незалежних від нас причин не могли ми подати вістей з Східних і Західних Українських Земель...“

З приватних листів довідуємося, що становище там усе погіршується — і то як з боку морального, так і матеріального. Повідомляють (але це неперевірено!) про масовий вивіз дітей в віці від 5 до 14 років із Галичини до середини Советського Союзу — на відповідне перевиховання. З тих лемків і холмців, що були переселені до Советщини, чимало зголошується вже до тих комісій, що, як ми останнього разу повідомляли, мають дбати про повернення до місця свого давнішого побуту всіх тих утікачів, що їх забрала була з собою військова заверюха. Виразовувалося, що згід з земельними, занятими Московією, зголошиться до земель теперішнього генерал-губернаторства 45 до 50 тисяч людей. Та вже зголошалося до 300,000, головною поляків. Німці не знають, що з тим тепер робити. За допомогою цих комісій, на українській землі під німцями прилинула нова філя українських втікачів згід Советщини. Виємігрувати з Советщини можна тепер ще тільки за допомогою цих вимінових комісій. Перехід кордонів робиться тепер дуже небезпечним і майже неможливим. Москва ретельно працює над тим, щоб її кордони від Німеччини й інших країн ділила мертва полосу на сім кілометрів. Усі села, що знайшлися в цій полосі, стоять тепер вже спорожнені. Їх мешканців виселено. Куди? Невідомо.

На українських землях під німцями продовжується культурно-організаційна (але не політична!) праця. В неділю

5. травня українська колонія в Кракові святкувала Свято Українського Моря (присвяченого днєві 29. квітня, коли то в 1918 році чорноморська флотія піднесла на своїх кораблях українські жовто-блакитні прапори). Почався цей бадьорий вечір, як подають „Краківські Вісті“ з 9. травня, „відчитанням приказу Команди чорноморської флотії з дня 29. квітня 1918 р. Незвичайно цікаво і живо поділялися своїми спогадами в цього пропам'ятного дня лейтнант Шрамченко, учасник тої величній події. Хор під управою п. Улицького відспівав вдатно декілька пісень, присвячених морю. Бадьорі і пронізані завзяттям були теж відчитування поезій, присвячених славі українського минулого. Закінчено цей гарний вечір відспіванням національного гімну. Салю була переповнена молоддю і старшими“.

Від 23. квітня до 2. травня відбувався в Сяноці перша в історії цього міста українська мистецька вистава. Заходами Музею „Лемківщина“, що саме святкує десятиліття свого існування, улагоджено виставу образів, рисунків та графік українських мистців Льва Геца та Льва Обалю. Велика зала „Просвіти“ була ущерть наповнена прегарними творами українського мистецтва. Відома українська діячка, О. Кисілевська, містича велику статтю про цю виставу, зауважує:

„І цікаво й радісно, що поруч терішніх воєнних зайднів і всього нашого, ніби провізоричного, життя, творчість наших мистців таки не припинилася, а плыве своїм буйним річищем. Треба бути широко відкритим управі Музею, що тією виставою доказала всім, що нема права вимовлятися тим, що ніби в цих часах годі вести ту чи іншу роботу. Коли ім, мистцям, серед цього трудного життя вдається з таким успіхом продовжувати свою працю, то що й казати всім іншим, сірим робітникам?“

„Краківські Вісті“ повідомляють, що Український Національний Хор під орудою Вас. Осташевського, по тримісячному об'їзді земель Холмщини, приїхав на Лемківщину. Він має відвідати в найкоротшому часі Сянік, Балигород, Риманів, Коросно, Дуклю, Змигород, Кришицю, Лавову, Горлиці й інші.

Довідемося також, що в найближчому часі почне виходити релігійний часопис „Місіонар“. Видаватимуть його

го оо. Василіяни в Перемишлі (німецькому). Часопис виходитиме раз на місяць.

В суботу 11. травня в Кракові в сали „Просвіти“ відбувся з нагоди святочного відкриття нової української бібліотеки в Кракові літературно-мистецький вечір при участі артистів-співачки Оксани Бурбело, піаністки Лесі Вахнянин, Олени Теліги і бандуриста інж. Мих. Теліги. Поезії відчитували Марія Врещона, Ярослав Масляк і Петро Поліщук. Вступ для гостей був за

добровільними жертвами на бібліотичні цілі під гаслом: „Книжка — духовна зброя“.

В останній момент довідуємося, що в Югославії, в звязку з загостренням превентивних заходів щодо чужинців, виарештовано дуже багато українців, і то як з нової еміграції, так і з давньої, що вже від років перебувала головно в Загребі. Ці арешти кидають також досить виразне світло на ті перспективи, що відкриває для нас в цій країні і шук. Вступ для гостей був за

президент згадав недавно на пресовій конференції про небезпеку „п'ятої колоїни“ і сказав, що корототі еміграційне і натуралізаційне бюро буде перенесене під юрисдикцію судового департаменту, який має слідчий апарат і може провирювати працю всіх чужинців. Про „п'яту колоїну“ згадують навіть церковники. Навіть католицький архієпископ Нью-Йорку Спелман закликає людей до боротьби з тими внутрішніми ворогами Злучених Держав Америки.

Очевидно, що в боротьбі з тими шкідливими елементами треба співпрацювати з владою і помагати в виповованні перевертної язи. Українці в Америці відомі з того, що відносились з цілковитою лояльністю до американського уряду, американської конституції і цілого демократичного устрою, бо саме цей устрій дає їм такі громадянські права, яких їх родні не мають в Європі на своїх землях. При тому треба ще надмітити, що коли українці в Америці не забувають гуманних, людських обовязків супроти своїх поневолених братів в старім краві, то тим вони скріпляють вартість американських свободобольних засад, бо бажано, щоб вони поширилися на всі інші краї по цілім світі; щоб всюди не було гнетних народів, та щоб всюди люди жили в такій свободі, яку маємо в Америці. Бо така свобода може довести до успокоення та сталого миру на світі.

„П'ЯТА КОЛУНА“

Коли пару літ тому небіжчик еспанський націоналістичний генерал Моля говорив, що „ми маємо чотири колоїни, які помаширюють на Мадрид, а п'ята колоїна вдарить з середини“, то він не здавав собі справи з того, що той його вираз „п'ята колоїна“ прищепиться до всіх народів.

„П'ятою колоїною“ тепер всюди називають тих внутрішніх ворогів, що можуть у крихтиний діл даного краю, чи устрою, час вдарити зо середини. Ця „п'ята колоїна“ відіграла важну роль при захопленні Норвегії, Данії, Голландії. З „п'ятої колоїни“ вищипують себе нині всі держави — Англія, Франція, дунайсько-балканські держави, а навіть і Америка, де в останніх часах боротьба проти цієї „п'ятої колоїни“ розгарається на добре. На „п'яту колоїну“ звертають увагу і „праві“ і „ліві“. Перші кажуть, що „п'яту колоїну“ творять головно комуністи, другі кажуть, що нацисти. Пересічний американський громадянин остаточно між одним і другим великої різниці не робить, бо він знає добре, що нацисти тепер тісно співпрацюють з комуністами. Вистарчить по-глянути на большевицьку пресу в Америці, щоб переконатися, як та преса, що ще недавно так громилла фашистів, зокрема гітлерівський режим, тепер громить альянтів; а про нацистів не каже ні прикрого слова. Комуністи в Америці стараються тепер помогти нацистам в такий спосіб, що викликають „миролюбні“ настрої, щоб відвернути ними увагу Америки від подій в Європі. Дехто каже, що колиб прийшов остаточний напад на Америку, то це буде комбінація комуністів з нацистами. Німці мають в деяких полудневих краях Америки великі впливи. Свій наступ, колиб їм вдалось перемогти альянтів, вони зачнуть звідтам. На континенті північної Америки знов великі впливи мають ко-

АНАРХІСТКА ЕММА ГОЛЬДМАН

Дня 14. травня померла в Торонто, Онт. світової слави російсько-жидівська анархістка Емма Гольдман у 70-тім році життя. Гольдман прибула до Торонто перед роком з Англії. Свій останній відчит мала в Вінніпегу, в грудні м. р. На проїзді 1936—37 і 1938 рр. відвідувала вона тричі Еспанію.

Емма Гольдман уродилася у Ковні, теперішній столиці Литви, що тоді належала до Росії. Походила з російсько-жидівської родини. Маючи 15 літ прибула до Злучених Держав. Коло 1887 року стала анархісткою з переконання і від тоді була відомою як „Червона Емма“. По обидвох сторонах Атлантики вела пропаганду в справі соціальної революції. Вона завжди твердила, що не пропагує насильства. Однак, від бомбового вибуху на Геймаркет у Пікаго в дні 1. травня 1886 р. аж до 1917 р., коли Злучені Держави великі впливи мають ко-

ської війни, її ім'я було постійно звязане, посередньо або безпосередньо, з кожним більшим, терористичним актом, зверненням проти існуючого ладу в Злучених Держав. Її депортовано в грудні 1919 р. до її батьківщини, Росії, по відсидженні короткої в'язничної карі за виступ проти війни. У большевицькій Росії виступала вона проти большевизму, який називала тираниєю. Описала вандрувала по європейських краях.

У 1934 р. появилася несподівано в Торонто, а описав, за спеціальним дозволом, приїхала до Злучених Держав по 14-літній неприязності. До Злучених Держав приїхала як „Джеймс Коктон“. Було не ім'я англійського копальничого робітника, за якого вона вийшла заміж в 1926 р., перебуваючи в Англії. Тим самим вона автоматично стала британською громадянкою. У 1934 давала доклади в Торонто, в яких називала А. Гітлера загрозою світу. Казала, що в Німеччині „все, що є щось варта є мертво, здушене і спаралізоване“.

Одна третя населення Гавваїв це японці.

КАЗКИ**ВІЛЬГЕЛЬМА ГАУФФА**

На цих ілюстраціях виховувалися від віку цілі німецькі покоління. Їх перекладали з німецької мови відомі українські перекладачі: М. Харченко, Ф. Супрун, Д. Корзун і інші.

ЗБІРКА ПЕРША

містить: 1) Каліф-чорного 2) Як виринуло Фатму 3) Карлик-Ніс 4) Корабель-привид 5) Фальшивий принц 6) Оповідання про обрубану руку

128 сторін. 86 рисунків.

Ціна 50 центів.

ЗБІРКА ДРУГА

містить: 1) Пригоди Сайла 2) Малий Мук 3) Альмазвор 4) Злот 5) Червоне серце

128 сторін. 82 мелюнки.

Ціна 50 центів.

„СВОБОДА“

P. O. Box 346

Jersey City, N. J.

(Дальше буде).

НА РІЖНІ ТЕМИ

ЯВНО — СЛАВНО.

Відомий американський публіцист Вільям Ален Гвайт створив „комітет оброни Америки через поміч альянтам“, до якого він уже втягнув 53 визначних американців.

Зовсім явно-славно й по демократичному. Америка, що правда, нейтральна країна, але всякому громадянину вільно виступити з думкою, що Америка повинна би перестати бути нейтральною, а вступити до війни по боці альянтів.

Однак, якщо так хтось пробував публічно боронити думки, що Америці треба би помагати німцям?

ВСЕ ЗНАЄ.

Каже Герінг, що Гітлер усе знає про військову справу й над усім наглядає. Він знає „інтимно“ про кожну зброю, бо він старий фронтоник з першої світової війни.

Всі такі він ще не дорівніє цареві Наполеонові, котрий знав кожного французького жовніра особисто: тільки разів коло нього поставили на сторожу нового жовніра, цар розпитав його офіцера, як називається жовнір, звідки він, які його домашні обставини, тощо. Потім Наполеон підходив до жовніра й питався: „А якже там, П'єр, у твоїх рідних Ліоні? Бахурі всі здорові? А жінка Жанета вже мала третю дитину?“

ДОПОМОГА ПОЛЬЩІ.

Сенатор Пепер вносить проєкт резолюції, щоби Америка продавала негайно літаки всім державам, що воюють проти Німеччини, між іншими й Польщі.

Юнія жіночих кравців визначує для польського допомогового фонду 2,500 доларів.

У Канаді організовано „товариство допомоги Польщі“.

Американський кореспондент Лохнер доносить, що на німецьких полях спокійно працюють поляки.

АМЕРИКАНСЬКА ОПІНІЯ І НІМЕЧЧИНА.

Віджиджаючи з Америки, М. Де Ланос, бувший директор париського бюро Ліги Націй, подав деякі свої поміччя про Америку.

Між іншим сказав, що американська публічна опінія вже рішучо стоїть проти Німеччини.

Ці думки висказав він американським газетарям, гейби ці потребували французів на те, щоби їм сказав, що діється в Америці.

АМЕРИКА І НІМЕЧЧИНА.

Цей учений представив у цей спосіб розвиток американської опінії щодо Німеччини: наперед американці Європою зовсім не журилися; як Німеччина напала на Норвегію, вони почали журитися; як Німеччина напала на Голандію, американці почали думати, що з німецькою перемогою з часом приїде черга й на Злучені Держави.

Він представляв розвиток німецької агресивності супроти Злучених Держав у такий спосіб: як Німеччина перемогла альянтів, Німеччина, Італія й Японія наперед скажуть у сяку свобідну конкуренцію е торговлі; потім Японія, Німеччина й Італія зажадають від американських держав свобідного доступу для надвишки своїх населень; коли котрийсь край на це не згодиться, коаліція його до цього заставить.

Не згодиться очевидно в першу чергу можуть Злучені Держави північної Америки.

Отже колись з Німеччиною зміряться Америка.

ФОНД КОНГРЕСУ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

(Виказ ч. 6)

На Фонд Конгресу Американських Українців зложили даліші пожертви:

Союз Українок в Америці	\$ 50.00
Союз Гетьманів Державників в Америці	50.00
Ліга Української Католицької Молоді в Північній Америці	50.00
Головна Команда Організації Чорноморської Січі в Америці	25.00
Жіноча Громада в Америці	10.00
Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 84 У. Н. Союзу, Савтпорт, Конн.	10.00
Бр. св. Арх. Михайла, від. 332 У. Н. Союзу, Раритан, Н. Дж.	10.00
Тов. „Єдиність“, від. 111 У. Н. Помочи, Вилмингтон, Конн.	5.00
Клуб Українських Дівчат, Балтимор, Мд.	10.00
Тов. ім. Лесі Українки, від. 54 СВА, Бриджпорт, Конн.	3.50
Збірка на срібні вєселі в грім. О. І. А. Дукевичів, Лінта Фолс	10.00
Українська Громада в Норт Сайді, Пінсбург, Па.	15.00
Український Народний Дім, Савтпорт, Конн.	10.00
Укр. Центр. Комітет при парохії св. О. Ніколая, Іст Бифало, Н. Й.	25.00
Збірка громадян в Кент, Па. Зложили: Прокіп Іванко \$2; Т. Федорчук 70 ц.; по 50 ц.: С. Василюк, І. Стифурак, В. Прокопчук, В. Пастернак; Т. Белух 30 ц.; по 25 ц.: І. Голуцький, І. Підгірний, І. Процько, І. Голуцький, І. Підгірний, Д. Приймак, М. Пастернак, М. Приймак, Н. Буник, Анастасія Булик, Разом	7.50
Грім. Дмитро Гресуляк, Спринг Валей, Н. Й.	5.00
Грім. Теодор Оземчук, Бронкс, Н. Й.	1.00
Тов. Українська Січ, від. 170 У. Н. Союзу, Джерзі Сіті, Н. Дж.	10.00
Тов. Вільна Україна, від. 319 У. Н. Союзу, Нантікок, Па.	5.00
Бр. св. О. Ніколая, від. 33 У. Н. Союзу, Нантікок, Па.	5.00
Збірка у Флінг, Міш., гр. Василем Будюю. Зложили наступні товариства і поодинокі громадяни: Український Громадянський Клуб \$10; Тов. ім. Івана Франка, від. 271 У. Н. Союзу, \$5; Василь Була \$10; по \$5: Г. Мазей, М. Полятинський; по \$2: П. Андрус, П. Мудрий, П. Майданюк, Г. Шербица; по \$1: І. Назар, С. Мельничук, Т. Бакон, Н. Шербица, Дж. Олінець, Л. Дроздовський, А. Титар, О. Фучак, Г. Руцький; по 25 ц.: Н. Дикий, П. Кравський. Разом \$52.50. Обтягнено за пересилку „моні-ордера 15 ц. Вислано на руки Конгресового Комітету	52.35
Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 137 У. Н. Союзу, Вест Істон, Па.	10.00
Бр. св. О. Ніколая, від. 167 У. Н. Союзу, Тоїдо О.	10.00
Бр. св. Івана Христителя, від. 247 У. Н. Союзу, Вилмингтон, Дел.	10.00
Бр. св. Петра й Павла, від. 274 У. Н. Союзу, Ронгстан, О.	5.00
Тов. Жінок ім. Ольги Басарабової, від. 40 УЗХ ОДВУ, В. Істон, Па.	5.00
Тов. Українських Жінок ім. Книгини Ольги, Шікаго, Ілл.	15.00
Український Народний Дім, Джерзі Сіті, Н. Дж.	25.00
Бр. св. Арх. Михайла, від. 45 У. Н. Союзу, Ронгстан, О.	5.00
Український Поступовий Клуб, від. 70 У. Н. Союзу, Джерзі Сіті	25.00
Український Хор „Дніпро“, Нью Йорк, Н. Й.	5.00
Збірка на вєселі в грім. І. І. А. Полегонських в Ленсінг, Міш. Зложили: І. І. А. Полегонський \$5; по \$4: А. Стадніков, І. Наконечний, Л. Гулявний, А. Заборзська, М. Білан, М. Василюк, Дж. Берест; Н. К. Нелсон 75 ц.; по 50 ц.: К. Левандовська, Л. Губчик, М. Красносельський, Т. Гуменна, Васильчук, Полегонський (Флінг, Міш.), М. Жидовник, Т. Філь, О. Даніловський, Н. Янчевський, М. Ревуцький 25 ц. Разом	18.00
Михайло Шибінський, Галсопа, Па.	2.00
Петро Онішко, Галсопа, Па.	2.00
Тов. Вільна Україна, від. 72 У. Н. Союзу, Дітройт, Міш.	5.00
Тов. ім. Івана Франка, від. 372 У. Н. Союзу, Плейнфілд, Н. Дж.	5.00
Відділ 2 Оборони України, Дітройт, Міш.	5.00
Д. Колодійчук, Шікаго, Ілл.	5.00
Українська Мішингська Ліга, Дітройт, Міш.	10.00
Тов. Просвіта, Нью Йорк, Н. Й.	5.00
Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 65 У. Н. Союзу, Балтимор, Мд.	5.00
Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 62 У. Н. Союзу, Голіок, Масс.	5.00
Бр. св. Володимира, від. 65 У. Н. Союзу, Елізабет, Н. Дж.	5.00
Бр. св. О. Ніколая, від. 104 У. Н. Союзу, Перт Амбой, Н. Дж.	5.00
Тов. Запорозька Січ, від. 117 У. Н. Союзу, Нью Йорк, Н. Й.	10.00
Бр. св. Арх. Михайла, від. 142 У. Н. Союзу, Елізабет, Н. Дж.	10.00
Тов. ім. Мих. Грушевського, від. 150 У. Н. Союзу, Пінсбург, Масс.	5.00
Бр. св. Арх. Михайла, від. 213 У. Н. Союзу, Байон, Н. Дж.	10.00
Бр. св. Юрія, від. 239 У. Н. Союзу, Фінделффія, Па.	10.00
Бр. св. Михайла, від. 296 У. Н. Союзу, Арнолд, Па.	15.00
Бр. Пресв. Троїці, від. 320 У. Н. Союзу, Балтимор, Мд.	10.00
Бр. св. Арх. Михайла, від. 50 Провіндія, Перт Амбой, Н. Дж.	5.00
Бр. Н. З. П. Д. Марії, від. 58 Провіндія, Клінтон, Н. Дж.	5.00
Відділ 57 У. Н. Помочи, Нанті Гло, Па.	5.00
Жіночий Культурно-Просвітний Кружок, Бостон, Масс.	5.00
Тов. ім. Олени Пчілки, Ньюарк, Н. Дж.	5.00
Тов. ім. Лесі Українки, Нью Йорк, Н. Й.	5.00
Жіноча Громада ім. О. Кобилянської, Торонто, Онтаріо, Канада	5.00
Тов. „Золота Ліпка“, Нью Йорк, Н. Й.	5.00
Українське Тов. „Дністер“, Нью Йорк, Н. Й.	5.00
Українська Громада при 23 і Бравн ул., Фінделффія, Па.	10.00
Українсько-Американський Громадянський Клуб, Балтимор, Мд.	10.00
Греко-като. парохія св. Володимира, Елізабет, Н. Дж.	10.00
Греко-като. церква св. Івана Христителя, Нортгемптон, Па.	15.00
Сестр. Непор. Зач. Пресв. Діви Марії, Нью Гейвен, Конн.	5.00
Українська греко-като. парохія спільно з усіми тов., Шамокін, Па.	75.00
Злучені Укр. Товариства, Сейр, Па.: Тов. Вільні Козаки, від. У. Н. Союзу, \$10.00; Бр. Вознесіння, від. 22 Провіндія, \$10.00; Бр. св. О. Ніколая, від. 122 Провіндія, \$10. Разом	30.00
Через місцеву Українську Центральну Раду, Рочестер, Н. Й.: Тов. Вільні Козаки, від. 316 У. Н. Союзу, \$10; Тов. ім. М. Драгоманова, від. 244 У. Н. Союзу, \$5; Жіноче Тов. ім. Лесі Українки \$5; Відділ 5 Оборони України \$5; Тов. Молодих Жінок \$5.	30.00
Відділ 204 У. Н. Союзу, Нью Йорк, Н. Й.	10.00
Український Комітет в Обори, Н. Й.	20.00
Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64 У. Н. Союзу, Патерсон, Н. Дж.	5.00
Бр. св. Арх. Михайла, від. 140 У. Н. Союзу, Джирард, О.	5.00
Перша Сотня Чорноморської Січі, Нью Йорк, Н. Й.	5.00
Третя Сотня Чорноморської Січі, Ньюарк, Н. Дж.	10.00
Тов. ім. Миколи Миколайовича, від. 58 ОДВУ, Вест Істон, Па.	5.00
Тов. ім. Петра Шеремети, від. 154 У. Н. Союзу, Дітройт, Міш.	5.00
Тов. ім. Григорія Чупринки, від. 272 У. Н. Союзу, Гемтрем, Міш.	5.00
Жіночі Тов. „Просвіта“, Норт Дітройт, Міш.	10.00
Разом	\$ 941.35
Передатим проголошено	2,308.50
Дотепер зібрано	\$3,308.50

МОЛИТВА ЗА ПЕРЕМОГУ.

Французькі лідери на богослуженні за французьку перемогу в церкві Нотр Дам у Парижі.

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА.

З нарад відділів.

В неділю, 19. травня ц. р. відбулися організаційні збори, філадельфійський збори, філадельфійський дооколичних відділів У. Н. Союзу. Відділових урядників було 28, і вони заступали 16 відділів. Зборами проводив президент філадельфійського комітету, С. Рудакевич.

Головний радний С. Слободян виголосив коротку промову, пояснюючи ціль скликаних зборів.

Доповідь про розвій Союзу, виголосив голов. рек. секр. Д. Галичін. В доповіді, між іншим було підчеркнено, як кожний відділ зокрема працював, який був прибуток або убуток в членах за останніх вісім років. Сьогодні філадельфійська округа налічує 35 відділів, з того 26 відділів старших, а 9 відділів молодих. В окрузі є 2,931 членів. На закінчення доповіді взивав присутніх до кращої праці над приєднуванням нових членів до Союзу, у цій передконвенційній кампанії. Над доповіддю вивязалася обширна дискусія, в якій забирали слово майже всі присутні заявляючи, що попрацюють так, що передконвенційна кампанія увінчається добрим успіхом. На закінчення дискусії прийнято ухвалу, яка говорить за потребу постійного організатора, у Фінделффії і околиці.

По скінченню зборів, всі учасники удались на бал філадельфійських відділів, який влаштовано з нагоди тих зборів.

С. Гвіздь, секр.

ЗАРЯД МІСТА — РОДИННА СПРАВА

При останніх виборах у місті Вест Окободжі, в стейті Айова, вибрано посадином міста Марка Гвілера, скарбником його жінку, Сибілю Гвілер. Уступаючи посадинок Г. В. Джовнста його жінка стала членами міської ради. Зайняв Гендерсон став радним, а його сестра міським асесором.

НА НАРОДНІ ПОТРЕБИ

СМІТТИЛ, ПА.

З ювілею на народню ціль. Дня 5 травня ц. р. грім. Василь Головецький і його дружина, з Говдівцями, уладили гостину з нагоди 25-літнього ювілею їх подружжя. Гостина була багата. Гості витягли ювілянтів і складали їм свої бажання. При вєселі забави вони не забули і про свій поповнений нарід у старім краю. Серед інших забав голос грім. В. Завзвортський, старий піонер на церковно-народній лінії в Смітвилі, і побажав ювілянтам всего доброго. Водночас попросив гостей, щоби зложили жертни на український збігів. Вєсел з тим гості зложили \$10. Жертували: В. Головецький \$5; по \$1: В. Завзвортський, Н. Джамелік, І. Бунга; І. Пері \$2. Гроші вислано на призначену ціль через Обєднання.

Гість.

ГРЕЙТ МЕДОВС, Н. ДЖ.

На Український Конгрес.

Тов. „Любов“, від. 143 УНС, повідомляє, що поїскає на Український Конгрес у Вашингтоні свого делегата, а водночас пересилася через Обєднання \$10 на кошти Конгресу.

Павло Ландяк, секр.

НЮ КЕСЛ, ПА.

На Український Конгрес.

Грім. Онуфрій Вересюк переслав через Обєднання \$8.30 на кошти Українського Конгресу. Ці гроші були зібрані на спільний „вєчєний“. Зложили по \$1: О. Вересюк, Ю. Васильський, І. Давидко, І. Круж, В. Мудрак; по 50 ц.: Л. Стойчик, І. Куць, А. Лисак; по 30 ц.: І. Голуцький, С. Зізнак, М. Савин, М. Машак, І. Дидало, Л. Булій, І. Булій.

Вибрано делегата в Нью Кесл на Конгрес, який буде заступати парохію прав. церкви св. Троїці і 74 відділ У. Н. С. ім. Івана Франка. Делегатом є Іван Давидко.

РАДІОВІ ПРОГРАМИ

АЛІЕНТАВН, НОРТГЕМПТОН, БЕТЛЕМ, ІСТОН, ПА. Українська радіова програма є передана КОЖНОЇ НЕДІЛІ рано від год. 9:30 до 10:00; по стації WSAW, 1440 Кс., в Алєнтавн, Па.

ОПУСТИЛИ СВОГО „ЛІДЕРА“

НЮ ЙОРК. — Адвокати Фріца Куна, засудженого „фірера“ нацистичного Бунду в Америці, заповіли в суді, що переривають даліші апеляційні заходи, бо нема грошей. Таке мале зацікавлення серед німців в далішій долі Куна, що готі на ту ціль зібрати гроші, казали вони. Коли суддя заважав, чи нема грошей в Німеччині, адвокати відповіли, що не знають, бо грошей з Німеччини не взяли.

ПЛАНУЮТЬ ДІВЧУ ОСЕЛЮ

ГАЛІВУД. — Суспільна діячка Елвайра Найстром піддала думку створити недалеко Галівуду дівочу оселю, на вір подібних хлопячих осель. В тій оселі моглиб приміщуватись дівчата, які не мають за собою кримінального рекорду, та моглиб жити по своїй впадоби. Цей плян зацікавив інших суспільних добродійних діячів.

БОСТЕР КІТОН ЖЕНИТЬСЯ

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС. — Відомий фільмовий комедійний актор, з замороженим обличчям, що ніколи не сміється, Бостер Кітон, жениться тепер третій раз і бере собі гарненьку 21-літню дівчину. На запит журналістів, чи тепер він хотів би усміхнутись, він відповів, що так, хотів би засміятись, але фільмова компанія контрактом йому заборонила на прилюдних місцях сміятись.

ШКІЛЬНИЙ СТОРОЖ ПОСТРІЛИВ УЧИТЕЛКУ

Метю Гилеспі, 62-літній сторож приватної дівочої школи Двайта в Енгелвуді, Нью Джерзі, пострілів критично паню Ковкс, секретарку директорки школи, коли вона давала йому догану за п'ятику. Гилеспі самий припадково пострілів себе легко в руку; його забрано до шпиталю, а по перев'язанні відставлено до в'язниці.

ВПЕРТЕ НАМАГАНЕ СЕБЕ-ГУБСТВО

З омнібусу, що їхав через місто Ланкастер, Па., вискочив 35-літній малярський громадянин Джордж Геца Федор, і потовкся так небезпечно в голову, що лікарі побуються за його життя. По дорозі з Гетисбургу до Ланкастера він пробував зіскочити з омнібусу в бігу три рази. Кажуть, що він журиться за свою жінку, котра живе з сином в Угорщині.

ВЕЛИКІ ЖЕРТВИ НА ЧЕРВОНІЙ ХРЕСТ

1 мільон 14 тисяч доларів з верхом зложено на руки Червоного Хреста до вівірка на цілі допомоги Голандії й Бельгії.

Між найбільшими жертвами є три жертви: Генеральний Моторної Ко., Сталевої Компанії та Інтернаціональної Жинварської Компанії, кожна по 50,000 доларів.

ЗАПРОСИНИ НА ВЕЛИКИЙ ВЕСНЯНИЙ — СУРМИ

РАДІО БАЛЬ-КОНЦЕРТ

котрий підбудеться в Балеїв Салі WEBSTER HALL 119 E. 11 ST., bet. 3 & 4 Avenue, NEW YORK, N. Y.

В НЕДІЛЮ, 26. ТРАВНЯ 1940 (MAY 26, 1940)

Початок у годині 5. пополуночі. Вступ 60 цнт. Діти 25 цнт.

До танців будуть пригравати ДВІ ОРХЕСТРИ.

Виставля: „УКРАЇНСКА ГОДИНА НА РАДІО“ (від 8. до 9. год.). Виконують: Деніс Руснак, Марія і Стефанія Боднар, брат і сестри Наричан, Сестри Губка, Танцюристи Школя Заволоцького, Банда Український Пляс і інші. Разом 64 особи.

Прийдіть подивитись, як надарється Радіо Програма Сурми на Радіо. Побачите гарний Концерт. Забавтесь весело. І поміжете утримати першу найстаршу Українську Програму на Радіо.

Балеїв Комітет.

Сестри МАРГАРЕТА й МЕЛАНІЯ ГУБКА виступлять на Радіо Балі Сурми в неділю, 26-го травня ц. р., в Вебстер Галі.

ВІСТІ З БАЗАРУ СУРМА

325 E. 14th ST., NEW YORK.

Заходом Заряду підприємства Сурми, що провадить Українську Радіо Програму від 1928 року, час від часу заряд уладжує так звані РАДІО БАЛЬ з добрим концертом.

Цього разу Радіо Баль віабудеться в неділю, 26-го травня, в Вебстер галі, а буде визначний, бо програма концертова знов буде оригінальна, якою все відзначаються Радіо Балі Сурми. Цього разу буде вистава під назвою „УКРАЇНСКА ГОДИНА НА РАДІО“, в якій візьмуть участь майже всі учасники програм Сурми на радіо. Виступить перший раз на сцені світової слави співак, тенор пан ДЕНІС РУСНАК з Буковини, котрий тепер гостить в Америці, прибувши з подорожі по Європі, Африці і Південній Америці. Також виступлять з новими піснями дуже популярні співаки сестри СТЕФАНІЯ й МАРІЯ БОДНАР. Як рівнож першої класи артистки сестри ГУБКА. Будуть Василь, Марія і Олена Наричанюк, Дута Банда українського пласту, що складається з 24 музикантів, вибрані танцюристи з танцювальної школи п. І. Заволоцького, Іоанна Оля Чорній, солістка і популярна декламаторка Леся Чорній. Анонсами програми будуть Мирон Сурмак і Євген Березинський. Акомпаніст М. Олександр. До танців будуть пригравати аж дві популярні оркестри, одна з Ньюарку Йосифа Сінгура і його сільська оркестра-дука: ПЕТРА ГВ-РАЛІЯ і його ритмічні Козаки.

Крім цього на першій балкони в Вебстер Галі цілий вєчєр будуть висвітлюватись фільми, збірний Сурмакем плічак ріжних українських немероній в Нью Йорку і околиці, і чотири ПРОГУЛКИ МАТЕРЕЇ, де кожна з тих 300 шасливих матерей попочить себе на екрані в такім стані, в якім кожна особа хоче себе бачити: вєселі і шасливі.

Радіо Балі Сурми завісид, виконили ювілейніші, люди з них виходили вєселіні і шасливіші, з піднесеним духом, захочені до праці і життя, бо ще є веселе життя. Так і цей раз заряд Програми на Радіо Сурми приготувив цікаву програму, вєселій керієр, вєсєх бующих учасників Балів, вєсєх вєсєх і на цей раз. Прийдіть же в неділю (завтра), 26-го травня, в Вебстер Галі, 219 1st 11-та вулиця в Нью Йорку. (бод.)

ЩО КРАДУТЬ У РОСІ

Два чоловіки й одна жінка ставали на суд у Москві за крадіж урн з попелами спалених мерців. Вони продавали ці урни іншим людям. Крали з московської крематорії Жинварської Компанії, кожна по 50,000 доларів.

КОЛИ ВАШЕ РАДІО ПОПУСТЕ, МІ ОГЛЯНЕМО

безплатно. Направляємо від доларів вгору. Направа гарантована. B R O D S K Y, 22 COMFORT PL., CLIFTON, N. J. Tel.: PA. 3-0504.

АДВОКАТ

ФУТРА

МИХАЙЛА ТУРАНСЬКОГО

ВИРОБЛЕНІ У ВЛАСНІЙ ФАБРИЦІ

FASHION POINTS TO
Hammer Brand
SOFT-DRAPE PERSIAN LAMB

INSIST ON THIS TRADE MARK

СПЕЦІАЛЬНА ЦІНА

18 ФУТРИНИХ КОВТІВ

ПО

\$195

ОКРІМ ТОГО:

43 ковтів по	\$245
17 " "	\$295
21 " "	\$345
51 " "	\$395
23 " "	\$445
25 " "	\$495
6 " "	\$545
6 " "	\$595

PERSIAN LAMB COATS

НЕЗВИЧАЙНА НАГОДА

НАБУТИ ПРЕКРАСНЕ, МОДНЕ І ЦІННЕ
ФУТРО З ПЕРСЬКИХ БАРАНКІВ

Незвичайна нагода через те, що в добрий час, поки ще ціни пішли вгору, ми встигли закупити великий запас ІМПОРТОВАНИХ І ДІБРАНИХ ШКІРОК — Кожна шкірка вироблена і фарбована славною системою Гаммер бранда.

Маємо ВСІ ВІДМІНИ БАРАНКОВИХ КУЧЕРІВ. На кожний ковт шкірки дібрані і „мечовані“ спеціалістами, щоб не було різниці ні на волос, ні на „кирлі“.

Таким чином даємо до вибору купуючим 210 ФУТЕР І 9 РІЖНИХ ЦІН. Самі виберете собі вязку шкірок на своє футро, вибирете один з модних фасонів на 1941-ий рік, дозволите нам взяти Вашу міру, вискажете свої бажання і будете мати

PERSIAN LAMB COAT, CUSTOM-CUT
CUSTOM-TAILORED TO YOUR ORDER

за спеціальну ціну, значно нижчу, ніж буде в головних сезоні. Але не відкладайте!

Є СІМ ДОБРИХ ПРИЧИН, чому футро краще замовити або купити ЗАРАЗ ТЕПЕР:

1. Цей запас імпортованих шкірок ми придбали, коли ще ціни були нижчі, як є тепер, і купуючи зараз, користаєте ще з тих цін, які ми платили. Певна річ, що через теперішні відносини в Європі перські баранки та інші імпортовані шкірки ще значно подорожжать.
2. Такого великого вибору шкірок, як маєте в нас тепер, в осенній сезоні не буде вже ніде. Хто хоче добре вибрати, мусить вибрати завчасу.
3. Паризькі і тутешні дизайнери виробили вже всі прекрасні стилі футер на 1941-ий рік. Побачите їх в нас на виставі. Можете вибрати стиль, який Вам любий, і коли бажаєте, можете прилаштувати свої власні зміни, щоб Ваше футро не лиш було стильне і модне, а й мало свій власний характер, не такий, як всі.

КОРИСТАЙТЕСЯ З НАГОДИ! Просимо коли-небудь зайти, подивитись і переконались. Для вигоди тих, хто не може прийти в день нашої роботи і вистава футер відкриті КОЖНОГО ЧЕТВЕРГА ДО ДЕВ'ЯТОЇ ГОДИНИ ВЕЧЕРОМ; В СУБОТУ ДО П'ЯТОЇ. В усі інші дні до шостої.

MICHAEL TURANKSY

Manufacturing Furrier

Bet. 29 & 30 Sts.

350 SEVENTH AVENUE,

Telephone:

16th Floor

New York, N. Y.

Lackawanna 4-0973

Hours: Daily from 9 to 6, Thursday until 9 P. M. Saturday until 5 P. M.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КЛІВЛЕНД, О.

Свято відкриття Українського
Культурного Городу.

В дорозі на Український Конгрес я застановився в Клівленді, щоб побачити єдине на цілу Америку диво — Український Культурний Город. Треба дійсно поважати й дякувати клівлендським українцям, що доконали такого славного чину. Бо Город є дійсно великим українським здобутком; що буде на завше репрезентувати Україну в Америці.

Зараз же проти входу вистає в Городі постать св. Володимира, що своїм виразом наче старається нагадати всім про важливість цього місця. Навіщо — брама — арка з відбитками Богдана Хмельницького та Грушевського з тризубом, що відбивається чітко на фоні синього неба; направо — уважливе погруддя Івана Франка; за брамою, в глибині, задумане обличчя Шевченка, отінене вітами великих дерев. Навіть тепер, коли трава лише сходить та куші починають розвиватись, Город залишає глибоке враження й деревичує своєю оригінальністю культурні городи інших націй.

Свято відкриття цього Городу відбудеться у днях 1. та 2. червня цього року. Величавий концерт, що відбудеться в суботу, 1. червня в „Мюзік Гол“, на якому виступлять наші відомі співаки Марія Сокол та Ольга Лепкова, проф. Рудницький, хор „Думка“ з Дітройту — мусить бути підтриманий всіми українцями Клівленду, околиці і цілої Америки. Тисячі клівлендських українців та гостей мусять заманіфестувати єдність наших змагань на відкритті Городу в неділю, 2-го червня, — бо Український Культурний Город — це одно з найважливіших культурних придбань, що мають українці в Америці.

Микола Гайдак.

ПОШУКУВАННЯ ОСІБ

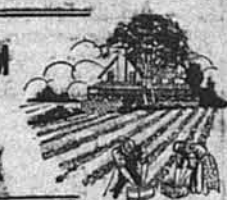
В дуже важкій справі пошуку свого кращого друга ДЕНІСА, родом з села Чорна, пов. Ліско. Має перебувати в ілюйорській околиці. Хто би про нього знав, або він сам, прошу повідомити на адресу: 121-3 ЛЕОН ПАРИЛО, 914 Wheelock Rd., Cleveland, Ohio.

НАЙДУТЬ ПОСАДУ

Троїська парохія пошукує кваліфікованого ДЯКОВЧИТЕЛЯ, який повинен відповідати правилам св. Церкви і парохіальним вимогам, стосовно зв'язаним з дяковичильським діям. Посада до обійняття від 1. червня. Зголошення слати: 144-СВ. ОТЦЯ НИКОЛАЯ УКРАЇНСЬКА ЦЕРКВА, 327 Друга Вулиця, Трої, Нью Йорк.

ФАРМИ

НА
ПРОДАЖ

\$56,000

коштує 29-фам. мурований дім з сестором у Бронксі. Всі уліпшення. Рефріжератори. Рент \$10,680. 2-фам. мурований дім у Бронксі з усіма уліпшеннями. Гардаж. Рефріжератори. Рент \$1,416. Ціна лише \$7,750. ГРОСЕРІЯ-ДЕКАТЕССЕН у Брукліні. Сепдвичі. Тижневий оборот о-коло \$300. 121-2 За інформаційними звертатись до: S. KOWBASNIUK, 277 E. 10th St., New York, N. Y.

НА ПРОДАЖ-ФАРМА, 40 АКРІВ, земля чиста, сад, багато оловених дерев, гарний дім на 11 кімнат з усіма уліпшеннями, багато господарських будинок, приміщення на 6,000 курей, асф. в гарнім положенні 1/4 милі від міста Милвилл, Н. Дж. Продається дешево через слабкість власника. Голоситись по інформації до: 118-

JOHN SAMANO.

Newcompton Road, R. F. D. No. 2, Millville, N. J. Tel.: Millville, 673-G 4.

БОЛІНІТ

Рані на ногах, опухлі ноги, набряклі жила, болочні ноги, флебіт (запалення жила), напукати або болочні коліна чи істотичні і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операції.

Офісові години: щоденно від 1 до 6 вечір, в понеділки і четверги від 1. до 8:30 ввечір, Нема урядових годин у неділі.

Dr. L. A. BENLA

320 W. 86 St., New York, City
Близько Бродвею.
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

BATES & ANDERSON

ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

HUDSON, N. Y.

ТЕЛЕФОН: 172

Католицький асистент

ДАЛЕКО МЕНШЕ.

Це щира правда, що наша услуга коштує далеко менше, ніж пересічна людина є встані заплатити. Це річ природна, що хто бажає якоїсь спеціальної услуги, той надіється спеціальних коштів за ту услугу.

Але кожда родина може домогтися від нас услуг, і не платити жодних спеціальних коштів. Наші услуги є мінімальні і є встані задоволювати всіні людські домагання.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City 34 E. 26th St., Bayonne
77 Morris St., Jersey City 34 E. 26th St., Bayonne
Bayonne 4-5989 Bayonne 3-0540

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ

ПОГРЕБНИК

НА ФІЛАДЕЛЬФІО
І ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ

cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.

Tel. Market 1320
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

SAMUEL P. KANAI

Український

ПОГРЕБНИК

Цілий похорон

навіть за \$150

433 State St.,
PERTH AMBOY, N. J.

Phone: P. A. 4-4646

МИРОН ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Без різниці як далеко можа

Ньюарком. Вразі потреби теле-

фонуйте до нас. Обслуга шпир

і чесна. — Office:

383 MORRIS AVENUE,

cor. Springfield Ave.

NEWARK, N. J.

Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджує погребам по ціні так

низькій як \$150.

Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 5th St., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ

В БРОНКСІ, БРОУКЛІН, NEW

YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 E. 7th STREET,

NEW YORK, N. Y.

Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:

707 PROSPECT AVENUE,

(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.

Tel. Melrose 5-8577

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ

НЕБІЖЧИК ХОДИТЬ

Історичне оповідання

про цікаві шляхетські а куп-

ецькі літературні з часів, коли

історична Польща правила У-

країною, а турки правили на-

зирками на її на грабін.

ЦІНА 75 ЦЕНТІВ

"СВОБОДА"

81-83 GRAND STREET,

P. O. BOX 346

JERSEY CITY, N. J.

ТАРЗАН, ч. 11. Нещасна втеча.

WITH JANE A PRISONER, MARIKA KNEW SHE COULD LURE TARZAN TO HER SHIP.

BONGOU, SEEING JANE'S FLIGHT, HURLED HIS BULK AGAINST THE CASE DOOR. THE LAST STRAND OF ROPE PARTED.

FLINGING ASIDE THE TERRIFIED GUARDS, THE HUGE BEAST SEIZED JANE, LEAPED TO THE DOCK AND FLED.

MARIKA NEED NOT HAVE ACTED. TARZAN, EFFECTIVELY GAGGED, WAS BEING BROUGHT TO THIS VERY SHIP WITHIN RANGE OF HER CHARMS.

Після того, як поневолено Джейн, княжна Маріка стала певною, що їй таки вдасться заманити Тарзана до її корабля.

Малпа богду, бачачи, яке нещастя спіткало Джейн, з цілої сили наперла на двері. Шнурки подались і двері були відкриті.

Відтручуючи переляканих сторожів величезна малпа схопила Джейн, скочила з нею на доки, звідки утекла далі.

Маріка в дійсності не потребувала робити ніяких заходів. Тарзан із добре заяваними устами, саме тепер йшов на поклад її корабля.